

25. Juni-Grundlovens Bestemmelser om Folketingsvalget lyder saaledes i § 37: „Antallet af Folkethingets Medlemmer skal omtrent være efter Forholdet af 1 til 14,000 Indvaanere. Valgene foregaae i Valgkredse, hvis Omfang bestemmes ved Valgloven. Enhver Valgkreds vælger Een blandt dem, der have stillet sig til Valg.“ Regeringens Forslag til den dertil svarende § 32 lyder: „Tallet af Folketingets Medlemmer fastsættes ved Valgloven, men maa ikke overstige 132. Valgene foregaaer i Valgkredse, der fordeles med omtrent samme Størrelse paa Grundlag af Indbyggertal, under Hensyntagen til Vælgertal og Befolkningstæthed. Kredsinddelingen, Valgmaaden og de nærmere Regler for Valgrettens Udøvelse bestemmes ved Valgloven. Enhver Valgkreds vælger en blandt dem, der har stillet sig til Valg“. Der staar ikke noget i Juni-Grundloven om Hensyntagen til Vælgertal og Befolkningstæthed. Juni-Grundloven forfordelte ikke nogen Valgkreds; den gav lige Ret til alle; Juni-Grundloven skabte ikke en Et-kammerforfatning, men den skabte to ligeberettigede Afdelinger af Rigsdagen. Og det var ikke Lovgavernes Mening, at disse to Kamre skulde være ens. Men det har formodentlig været lige saaa svært for disse ideelle Mænd som for det nuværende høje Ministerium at finde et passende Valggrundlag for Landstinget, der kunde være demokratisk nok. Man valgte da at søge Garantien i Valgbarheden og fastsatte Betingelserne for Valgbarhed til 40 Aars Alder, en Skatteydelse af 200 Rbd. eller en Indkomst af 1,200 Rigsdaler; men at man betragtede dette som en ren foreløbig Ordning, derom vidner jo Juni-Grundlovens § 44, som jeg før oplæste; der henvises der til, at naar Landet havde faaet en ny kommunal Forfatning, skulde det være de større Provinsialraad, der skulde have Valgretten til Landstinget. Hvorledes man den Gang har tænkt sig disse Provinsialraad, ved jeg ikke, men Tanken maa ganske sikkert have været, at disse overordnede Kommunalraad skulde have et ret konservativt Præg. Det saa man ogsaa, den Gang man paa et langt senere Tidspunkt skabte Amsraadene, som fik et ret konservativt Præg. Det varede heller ikke længe, før de, som havde været med til at skabe og vedtage Grundloven i 1849, saa, hvor ringe Garanti der laa i disse Valgbarhedsbestemmelser. At Landstinget skulde have Ret til at hævde sin Mening, fremgaaer klart af den Maade, hvorpaa § 57 i

Juni-Grundloven er affattet. § 57 siger: „Naar et Lovforslag er vedtaget i det ene Thing, bliver det i den Form, hvori det er vedtaget, at forelægge det andet Thing; hvis det der forandres, gaar det tilbage til det første; foretages her atter Forandringer, gaar Forslaget paa ny til det andet Thing. Opnaaes da ei heller Enighed, skal, naar et Thing forlanger det, hvert Thing udnævne et lige Antal Medlemmer til at træde sammen i et Udvalg, som afgiver Betænkning over Uoverensstemmelserne. I Henhold til Udvalgets Indstilling finder da endelig Afgjørelse Sted i ethvert Thing for sig.“ Der findes ingen Bestemmelser i Juni-Grundloven om Fællesafstemning, hvor selv et ret stort Landstingsflertal efter al Sandsynlighed vil blive overstemt. — § 100 i Juni-Grundloven omhandler Gennemførelsen af mulige Ændringer i Grundloven; det hedder herom: „Forslag til Forandring i, eller Tillæg til, nærværende Grundlov fremsættes paa en ordentlig Rigsdag. Vedtages den derom fattede Beslutning i uforandret Skikkelse af næste ordentlige Rigsdag, og bifaldes den af Kongen, opløses begge Thingene, og almindelige Valg foregaae baade til Folkethinget og til Landstinget. Vedtages Beslutningen 3die Gang af den nye Rigsdag paa en ordentlig eller overordentlig Samling, og stadfæstes den af Kongen, er den Grundlov.“ Allerede i den gennemsete Grundlov af 1866 blev der gennemført en Ændring heri, som gør det mindre vanskeligt at komme til en Grundlovsforandring. Der kræves jo efter den nugældende Grundlovsbestemmelse desangaaende kun, at en Grundlovsændring vedtages af en Rigsdag, og at Rigsdagen derpaa opløses, og naar den nye Rigsdag vedtager det saaledes vedtagne Forslag, da er Grundloven dermed ændret. I det Forslag til Ændring af Grundloven, som den højtærede Regering har forelagt os, gives der i § 91 en tydelig Anvisning paa, hvorledes man ganske kan ændre Grundloven ved almindelig Lov og derved helt sætte sig ud over den Garanti, der ligger i Paragraffen om Grundlovens Ændring.

Maaské mange ærede Medlemmer vil finde, at jeg har dvælet for udtørligt ved Juni-Grundlovens Bestemmelser, men Juni-Grundloven staar jo virkelig i en Slags bengalsk Belysning hos en Mængde Medborgere ude i Landet, og der er stor Fare for, at et Lovforslag, der kommer med Juni-Grundlovens Stempel, derfor kritikløst kan glide ned, uden at man tilstrækkelig undersøger, hvad det indeholder. Jeg